

פחד דוד

פרשת
דברים
ד' אב
תש"פ

1035

שבת חזון

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:24 | 7:16 | 7:21 | 7:06 **הדלקת נרות**

8:21 | 8:24 | 8:23 | 8:21 **מוצאי שבת**

9:03 | 9:07 | 9:05 | 9:03 **רבינו תם**

משכיל לדוד

התורה מקנה ברכה לאדם

אומרת שניצל את כוחו בפיו לדברים רעים. ולמרות שמשה רבנו ידע גם הוא לקלל, אף על פי כן השתמש בפיו לברכה, ורק בשעת הצורך כבמקרה קורח ועדתו קיללם. יוצא אם כן שגם למשה רבנו וגם לבלעם הרשע היה כוח בפה, אך בעוד שמשה ניצלו לטובה, בלעם ניצלו לרעה.

נאמר (דברים לג, א) "וזאת הברכה". "וזאת" - זו התורה (ילקוט'ש תהלים תשנז) שמעניקה לאדם את הכוח והיכולת לברך, ורק מי ששקוע בתורה ועמל בה, מסוגל לברך ברכה שלימה ואמיתית. והנה בלעם למרות שהכיר בתורה הקדושה באומרו (במדבר כד, ה) "מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל", בכל זאת הוא לא דבק בה, אלא ניסה להצר את רגלי לומדי התורה ותומכיה, והיות שנתרחק מן התורה, ניטלה ממנו היכולת לברך ורק קללות יצאו מפיו. ובעוד שמשה רבנו הוריש ברכה וטובה לעם ישראל, הרי שבלעם הרשע הוריד קללה לעולם, והוא וכל אנשיו ההולכים עימו סופם שירדו לשאול תחתיה.

ועתה מתבארים הדברים מדוע הקב"ה פונה לבלעם ואומר לו מניין לך הכוח לברך את עם ישראל, הרי אין בך תורה ופיך טמא, ובהיות שכך אין לך את הזכות והיכולת לברכם, מכיון שפה שלא הגה בדברי תורה, אלא רק נטמא ונגאל בדברי הבל ומאכלות אסורות, אזי אף אם ירצה, אין באפשרותו לברך את אלו שנקראים 'ברוך'. ואילו פה שעסק בתורה ופלפל בה, הרי שבכך שאב ממנה את הכוחות לברך ברכות בעלות משמעות ותוקף. והעובדה שלבסוף בלעם ברח את עם ישראל, נבעה מכך שזה היה רצונו ה', ולולא כן לא היה ביכולתו הטבעית של בלעם לברך.

וכגון יהלום המוטל ברפש ומלוכלך בבוץ, צריך להוציא מן הלכלוך ולנקותו היטב על מנת שישוּב לבהוק ולהאיר, אך כל עוד הוא נותר מכוסה בבוץ, אין שום יכולת לזהות שמדובר ביהלום והוא נראה כאחד מן האבנים המוטלות בצדי הדרכים. ועל זו הדרך גם הפה זקוק שינקו אותו על מנת שיוכל לברך, וכיצד ניתן לנקות את הפה, על ידי לימוד התורה הקדושה, שרק התורה היא זו המעניקה את היכולת לאדם לברך.

ויתרונו של האדם על הבהמה נעוץ בכך שבעוד האדם הוא רוח ממללא, דהיינו, שיש לו את כוח הדיבור, הרי שמן הבהמה ניטלה יכולת זו ואין בכוחה לדבר כלל. ואדם המשתמש במתנה זו של הדיבור על מנת להוציא מפיו דברים רעים, הרי שבמצב זה הבהמה עדיפה עליו עשרת מונים, מכיון שהיא אינה מוציאה מפיה מילה מטוב ועד רע, ואילו הוא משתמש בפיו לרעה. ומאחר ורק התורה מביאה את האדם לידי דיבורים כשרים, אם כן חובה על האדם לעסוק בתורה כדי שפיו יהיה מפיך מרגליות. ויהי רצון שנזכה אנו, וצאצאינו, וצאצאי צאצאינו להיות יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה.

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תופל ולבן וחצרות ודי זהב" (דברים א, א)

משה רבנו לפני פטירתו פונה אל עם ישראל ומוסר להם דברים אשר יחקקו בליבם, כיון שקשתה עליו פרידתם. משה מעוניין שדברים אלו יהיו בבחינת צידה לדרך עבור עם ישראל, ועל ידי שישמרו את אותם דברים כל הזמן, יחושו שמשה עדיין חי עמם ובתוכם.

"אלה הדברים" משמע, עשו מדברים אלו את העיקר ואילו את שאר הדברים תניחו בצד, ובכלל זה את פטירת משה, שפטירתו לא תביא את עם ישראל לידי שברון לב וקהות חושים. ואם תעשו כן תזכו לחוש את משה רבנו חי עמכם בכל רגע ורגע, שצדיקים במיתתם קרויים חיים (ברכות יח, א), וחז"ל (עי' ת"ז קיד, א) מוסיפים שניצוצו של משה נמצא בכל דור ודור.

משה רבנו רוצה בדבריו להעביר מסר לדורות שבית המקדש נחרב בשל שנאת חנים (יומא ט, ב), שהקנאה שהיתה באנשי אותו הדור גרמה להם לדבר לשון הרע איש ברעהו, ובשל אותו לשון הרע, ריב ומחלוקת - נחרב הבית. כמו כן עם ישראל נענש על כך שהמרגלים דיברו סרה על ארץ ישראל, ולכן נאלץ לנוע במדבר ארבעים שנה במקום להיכנס לארץ מיד, לכן אמר להם משה "אלה הדברים" - רק דברים טובים עליכם לדבר, ואילו את שאר הדיבורים הרעים המעוררים ריב ומדון, עליכם לפסול ולא להשתמש בהם כלל, וכאשר תתנהגו כך תזכו שהשלום והרעות ישכנו ביניכם, וממילא אף שם ה' ישכון ביניכם.

ראיתי מובא בספרים שהמילה 'אלה' היא ראשי תיבות - אבק לשון הרע, דהיינו שמשה מזהיר את בני ישראל שיקפידו מלדבר אף אבק לשון הרע, ולמרות שאבק זה נראה לכאורה כפעוט וחסר ערך, אין הדבר כן, וככוחם של אותם דיבורים לזרוע הרס וחורבן רב. ואבק לשון הרע יכול לבוא לידי ביטוי בדיבורים שמצד עצמם הם בסדר ואינם מדברים סרה כנגד איש, אך משהו בטון הדיבור, בנימת הדברים, בעיתוי ובאופן שבו הם נאמרים גורם להם להתהפך ולהיות אבק לשון הרע (חפץ חיים ב, ב), ומי שמזלזל באבק לשון הרע, סופו להגיע חלילה לידי לשון הרע ממש, וכשמגיעים למצב כזה, אזי איש את אחיו חיים בלעו, ומכאן ועד לחורבן נוסף הדרך קצרה.

ומצינו (עי' תנ"ד"א כח) שבעולם היו קיימים שני נביאים גדולים, האחד זהו משה רבנו אשר ניבא לעם ישראל והשני להבדיל הוא בלעם הרשע אשר ניבא לאומות העולם. ואותם שני נביאים, משה רבנו מחד ובלעם הרשע מאידך הצטיינו בכוח פיהם, ועל אף שמשה היה כבד פה וכבד לשון, נאמר עליו (שמות יט, יט) "משה ידבר והאלוקים יענו בקול", שתפקידו היה להעביר מסרים מהקב"ה לעם ישראל, ומשום שתפקידו היה "בקול", ה' עזרו להצליח בשליחותו, ודברי נבואתו התקבלו אצל עם ישראל אשר האמינו בו שהוא שלוחו של מקום.

אף בלעם כוחו היה בפיו שרצה לקלל את עם ישראל, זאת

הילולא דצדיקא

- ד - רבי בניציון מבאבוב הי"ד
- ה - רבנו יצחק לוריא אשכנזי האר"ה הקדוש
- ו - רבי מנחם ב"ר זרח מח"ס 'צידה לדרך'
- ז - רבי שלום נח ברזובסקי האדמו"ר מסלונים
- ח - רבי יצחק יוסף זילבר
- ט - רבי שלמה כהן צדק רבה של גולפאיגן וטהרן
- י - רבי ציון אבן דנאן ראב"ד אוזדה ורבאט

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
שלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

מה מסתתר מתחת לשנת חינם?

בקניות ליל תשעה באב אנחנו אומרים: "על צווארנו נרדפנו אוי, כי שנת חינם רדפנו, אוי מה היה לנו". היסוד הראשון שעלינו לדעת, אומר רבי אלימלך בידרמן, הוא שאנחנו סבורים שיושבים על הארץ בגלל השנת חינם ובה תם העניין. לא כן הוא! עלינו לדעת כי מתחת למקום מושבנו קבור משהו! מתחת לשנת חינם מסתתר משהו! אם היינו נותנים אל לבנו את אותו הדבר הקבור - לא היינו מגיעים לידי שנת חינם.

מתחת לכל "שנת חינם" קבור "חיסרון באמונה!"

אם היתה לנו אמונה לא היינו מגיעים לידי שנה, קינאה, מחלוקת, לשון הרע!

הגאון מוילנא מבאר את הביטוי "שנת חינם", שלכאורה קשה מדוע נקראת השנה "שנת חינם", הלא השנה אינה בחינם?! החבר 'מצץ לי את הדם' וזה נקרא "שנת חינם"? וכי שונא אנוכי אותו בחינם, בלי סיבה?

אומר הגאון: הקדוש ברוך הוא אומר שהשנה היא בחינם. הקב"ה אומר לי: "וכי סבור אתה שהוא 'מצץ לך את הדם'? זה לא הוא, זה אני! הוא - היה רק שליח! אם הוא לא היה עושה לך את מה שעשה - הייתי שולח שליח אחר שיעשה בדיוק את אותו הדבר כי הכל זה ממני!

אם אתה שונא אותו בגלל שאתה סובר שהוא זה שפגע בך - הדבר מצביע על חיסרון באמונה שיש בך.

הוא אשר אמרנו: מתחת לכל "שנת חינם" קבור "חיסרון באמונה".

מספרים שהיה אדם אחד שחלם חלום, שחברו פלוני, מדבר עליו לשון הרע. הוא הסתובב עם הדמיונות האלו במשך תקופה ארוכה. לימים פגש באותו פלוני ושאל אותו.

"מדוע אתה מדבר עלי סרה?"

"חלילה לי מעשות דבר שכוה, השיב לו חברו בהשתוממות. מעולם לא דיברתי עליך לשון הרע. אין זאת אלא חלום שחלמת".

כעבור יום הוא פוגש שוב בחברו וחוזר ושואל אותו: "מדוע אתה מדבר עלי לשון הרע?"

וחברו חוזר ומשיב את אותה התשובה: "זהו רק חלום שחלמת".

כשארע הדבר בפעם השלישית וחברו ניסה להסביר לו כי היה זה רק חלום, עורבא פרח, אמר לו הראשון: "חלום, חלום, אבל למה אתה מדבר..."

בדיוק כך אנחנו "מסתובבים" בעולם! אם נשאל כל אחד ואחד מאיתנו: "אתה מאמין בה"? - "בטח. בוודאי. מה בכלל השאלה?" ו"אתה מאמין שהכל משמים"? - "בטח. בוודאי. הכל מלמעלה!"

דיבורים יפים.

אבל אם אכן הכל מלמעלה, למה אתה יוצא בשצף קצף נגד שכן שלך? אם הנך מאמין באמונה שלמה שהכל מלמעלה, למה אתה עושה מחלוקת עם חבר שלך? למה כל היום הפה שלך מלא תלונות על כל מיני אנשים שעשו לך, שלקחו לך, שהזיקו לך?

היד ה' תקצר?

באחד הימים הגיע לביתי יהודי משולח ואסף כסף עבור קהילתו. שמחתי לקראתו, נתתי בידו סכום כסף גדול ביד נדיבה, והיהודי יצא מביתי שמח ומאושר.

בתי, שהבחינה בגודל הסכום שתרמתי למשולח, שאלה אותי בפליאה: "אבא, מדוע אתה מפזר סכום כסף כה גדול לצדקה, הרי מוסדותיך זקוקים אף הם לסכום הכסף הזה לצורך מימון שוטף?"

"בתי" אמרתי לה, "דעי תמיד שיד ה' לא תקצר ולא נפלא ממנו דבר, יש בידו לחלק לכל נזקק ולכל מוסדות התורה שבעולם, וממעות הצדקה - לעולם לא מפסידים אלא רק מרוויחים!" כך אמרתי לה, וכשהוצאתי מפי את המילים הללו, לא ידעתי בעצמי עד כמה דבריי עתידי להתגלות כנכונים במבחן המציאות.

באחד הלילות של אותו שבוע, בשעה מאוחרת מאד, כאשר כל בני הבית נמו את שנתם בשלוה, פסק המקרר שבביתנו מלפעול. לשונות של אש החלו לפתע לעלות מהמונע

שלו, ועשן כבד נישא בכל חלל הבית.

כיון שכל בני המשפחה היו שקועים בשינה עמוקה, סכנה ממשית ריחפה מעל לראשנו, עד שהקב"ה ריחם עלינו ובחסדיו הגדולים פקח את עיניי. התחושה הראשונה שהרגשתי בה כשהתעוררתי הייתה כאב ראש חזק, ומיד לאחריה גיליתי בחדרה שהבית כולו אפוף בעשן.

קמתי מיד ממיטתי וצעדתי לכיוון ממנו הגיע העשן. וכשהגעתי למטבח, ראיתי את המקרר שחור כולו ועולה בלהבות.

מיד מיהרתי להעיר את כל בני המשפחה הרדומים שבניסי ניסים ניצלו מן־המקרה, או ממוות נורא אחר.

לאחר נס ההצלה הובן לי ולכל בני המשפחה באופן מוחש, שמצות הצדקה שבה עסקתי באותו שבוע, כאשר תרמתי מכספי ביד נדיבה, הייתה מעין כופר נפש עבור כל בני המשפחה, והיא שהגנה בעדנו והצילה אותנו ממוות בטוח, כנאמר "צדקה תציל ממוות" (משלי יא, ד).

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "חזון ישעיהו" (ישעיה א)

הקשר לשבת: בהפטרה מסופר על הפורענות שתגיע לישראל בחורבן בית המקדש בגין עוונותיהם. הפטרה זו היא ההפטרה שלישית בשלשת ההפטרות שמפטירין בשלשת השבתות שלפני תשעה באב.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

זוכין לכל טוב

אם האב מזהיר תמיד את בניו ומרגילם מנערותם, שלא לדבר לשון הרע (וכן שלא לקלל ושלא לכזב) על שום בר ישראל, ממילא יהיה דבר זה נטוע בנפשם מצד ההרגל, ויהיה קל להם אחר כך לגדור את עצמם לגמרי במידה הקדושה ההיא, והיו זוכין עבור זה לחיי העולם הבא ולכל טוב בעולם הזה.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בדיוק כמו גרגר אבק במנוע של חללית

מצינו בחז"ל (גיטין נה, ב) שהביאו את סיפור המעשה אודות קמצא ובר קמצא שהיו שונאים זה את זה ועל דם התגלגל סיפור החורבן. והמתבונן יראה שחכמי אותו דור באו לידי מכשלה בעוון לשון הרע, ותמוה כיצד התדרדרו עד לשפל המדרגה ולא מחו בידי של בעל הסעודה. ונראה לבאר שתחילת התדרדרותם של חכמי אותו הדור היתה בכך ששמעו מבעל הסעודה אבק לשון הרע על האורח שאינו רצוי, ומכיון שלא מיהרו להביא שלום ביניהם או לכל הפחות להשתיק את בעל הסעודה, העמיקו עוד יותר בחטא עד שכבר לא נזהרו מלשמוע דברי גנאי על האורח.

ואותו אבק לשון הרע שנראה במבט ראשון כקל שבקלים, גדל והתעצם עד שנהפך לענק שבענקים ובשלו נתגלגל החורבן. והנה חכמי אותו דור נשאו באחריות אישית והיתה עליהם תביעה שבשלם נגרם החורבן, שאילו היו משכילים לעצור את הלשון הרע בעודו קטן וכלה ברוח כאבק, לא היו מגיעים לידי ריב ומדון אשר סובב בסופו של דבר את חורבן הבית.

ידוע שמעט אבק של חול בתוך מנוע של חללית המיועדת לשיגור לחלל, מוציא את המנוע מכלל שימוש והחללית אינה יכולה להמריא לחלל, ורק לאחר שמסירים את כל האבק מן המנוע ומנקים אותו היטב, יכול המנוע לפעול את פעולתו ולהטיס את החללית לחלל. וכגון זה מעט אבק לשון הרע פוגם באחדותם וליכודם של עם ישראל, עד כדי כך שהקב"ה אינו יכול יותר להשרות את שכינתו בקרב בניו והוא משליך את חרונו על עצים ואבנים ובלבד שלא לפגוע בבני אדם.

כאשר התגבר חרון אפו של הקב"ה, הוא שפך את חמתו על עצים ואבנים תחת בניו, וזאת כדי שעם ישראל ילמדו לקח ומוסר ויבואו לידי הכרה שכל מה שנעשה עם בית המקדש היה ראוי להיעשות עמהם, אך מכיון שהקב"ה אוהב את בניו וחפץ בטובתם, הוא השאירם בחיים על מנת שייקחו לקח ומוסר ויבואו לתקן מעשיהם הרעים.

והנה נראה שכאשר יש חורבן ושריפה, כתוצאה מכך עולים הרבה אבק ואפר, ויתכן לומר שהקב"ה בכוונה החריב ושרף את העצים והאבנים אשר בחורבנם מעלים אפר, כדי ללמד לישראל שחוסר זהירותם באבק לשון הרע סובב עליהם את חורבן הבית שהעלה אבק ואפר לרוב. כמו כן בית המקדש הראשון נחרב בגלל שלא עסקו בתורה שהיא עץ חיים, ומידה כנגד מידה - הקב"ה השליך את חרונו על העצים כדי שילמדו לקח ומוסר שעליהם להתחזק בלימודה של תורה המשולה לעץ חיים. ובית שני נחרב בשל שנאת חנם שהיתה ביניהם שראשיתה באבק לשון הרע שלא נזהרו בו, ולפיכך הקב"ה השליך את כעסו על האבנים ששחיקתם וחורבנם מעלה אבק, כדי לרמוז להם במה פגמו, וזהו שאמר חז"ל שהקב"ה השליך את כעסו על עצים ואבנים.

פניני הפרשה

התוכחה משולה לעקיצת הדבורה

"אלה הדברים אשר דבר משה" (דברים א, א)

חז"ל דרשו במדרש את פשר המילה 'דברים' שהוא מענין הדבורים "אמר ר' שמואל בר נחמן אמר הקב"ה כדבורים היו בני מתנהגים בעולם על ידי צדיקים ועל ידי נביאים (דברים רבה א, ו).

וכך ביאר את ההקשר לדבורים הרב 'כסף נבחר' זיע"א:

שהרי רש"י מביא את לשון המדרש על הפסוק (דברים א, מד) "כאשר תעשינה הדבורים" - מה הדבורה הזו כיון שהיא מכה לאדם מיד היא מתה אף אתם כיון שהיא אחד מהם נוגע בכם מיד היתה נפשו יוצאה.

ועוד פירש רש"י; ומפני ד' דברים אין מוכיחין את האדם אלא סמוך למיתה כדי שלא יהא מוכיחו וחוזר ומוכיחו.

נמצא אם כן ש"אלה הדברים" שהוכיח את ישראל - כדבורה כיון שהיא מכה לאדם מיד היא מתה כך משה מיד שהוכיח אותן מיד מת.

לא להיבהל מהצפיפות

"ה' א-להיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים" (דברים א, י)

על פסוק זה מובא במדרש רבה, כי זה שאמר הכתוב בתהלים "אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך" (תהלים ה, ח).

והדברים תמוהים!

אלא, ביאר רבי יעקב יפה זצ"ל מגדולי טורקיה בספרו 'יעקב סלה', שכוונת המדרש יסודה בדברי המשנה באבות (ה, ה) "עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש", ואחד מהם שהיו ישראל עומדים צפופים ומשתחוים רווחים.

כעת יבאר העניין כמין חומר; המדרש בא ליישב את השאלה המתבקשת, היאך תוכל הארץ לשאת את כל ישראל, אם תתקיים בהם הברכה שהם יהיו רבים כל כך "ככוכבי השמים לרוב"?

לכן מביא המדרש את לשון הפסוק בתהלים "אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך", כלומר, בוא וראה כיצד היו ישראל עובדים את עבודת הקודש בבית המקדש! הם הרי היו עומדים צפופים ומשתחוים רווחים, וגם כך בדיוק יחול הנס בארץ ישראל וכולם יוכלו לחיות בה ברווח.

בשעת הדין - היו עיניו למטה

"שמע בין אחיכם". (א. טז)

פליאה היא; אם לא ישמעו הדיינים על מה ידונו?

אכן, כותב רבינו חיים בן עטר זיע"א "ירצה שלא יהיה השופט מצהיל פניו ונושא עינו באחד מהם, ומשפיל עינו מאחד מהם, אלא שתהיה דרך השמיעה שווה ביניהם, והוא אומר שמוע, פירוש דרך השמיעה תהיה בין אחיכם, אם אתה תשא עיניך תשא לשניהם, ואם תשפיל תשפיל לשניהם".

מוסיף ה'אור החיים' הקדוש ומספר; "שמעתי מפי חכם גדול חסיד וגדול בישראל חביב עלי כרוחי, ה"ה הרב רבי משה בירדוגו זלה"ה, שהיה מדקדק בשעת הדין שיהיו עיניו למטה, ולא היה נושא עינו כל עיקר. ושהיה מרגיש שאם היה נושא עינו לצד ההכרח באיזה אחד מבעלי הדין, היה מתבלבל שכנגדו. והוא אומר "שמע בין אחיכם", שלא יעשו אלא השמיעה והדברים באים מהטוענים לפנייהם באין השתנות לאחד מהם, ובוה ושפטתם צדק".

מבט חדש לפרשה

שהגיע לציור של פני אדם אשר עין אחת בו בוכה ועין אחת שמחה.

שאל המלך את הצייר: "איזו אומה התכוונת לבטא בציור זה?"

ענה הצייר: "זהו העם היהודי שמצד אחד באות עליו צרות רבות והוא בוכה ומיצר עליהן, אך יחד עם זאת יודע הוא לקוות לטוב ולשמוח, כי יש לו על מי להשען".

לכן, מיד אחרי ט' באב קוראים אנו את הפסרת "נחמו נחמו עמי", כי כשיהודי מראה שהוא מתאבל על גלות השכינה, מיד הקב"ה בא לנחמו בנחמה כפולה.

שאל הגאון רבי יצחק אלפיה זצ"ל, הכיצד יובן הדבר, שאבותינו, ראשונים כמלאכים, אשר התאבלו כל ימיהם על החורבן וערכו תיקון חצות בכל לילה בשק ואפר, התפללו על הגאולה בדמעות שליש וכווננו לקרבה בכוונותיהם וביחודיהם, בתורתם ובמצוותיהם - לא זכו ולא נענו. ואנו, דור עקבתא דמשיחא, החשובים לעומת כגרגר חרדל מול גלגל חמה, האנו נזכה לאור הגאולה? היתכן שהמקדש -דוקא בימינו יחודש?

ותירץ במשלו: עינינו הרואות, שכאשר בא אדם לחנות ומבקש מידה של קמח או של מלח, מניחים שקית ריקה בכף המאזניים האחת, ואת המשקולת המתאימה על הכף השנייה. נותנים לשקית חופן אחר חופן, במידה גדושה, עד שהכף זעה מעט. או אז מוסיפים קמצוץ, וקורט נוסף, גרגר ועוד גרגר, עד שהכפות משתוות ומתאזנות.

והנה למראית עין, הגרגר האחרון הוא שהכריע את הכף, ואמת הוא. אבל כל אחד מבין, שלולי קדמו לו החפינות הגדושות, לא היה בכח הגרגר להכריע את הכף, ולא היה נחשב בפני עצמו למאומה.

והנמשל: תקט"ו תפילות התפלל משה רבינו להיכנס לארץ, ובאחרונה אמר לו הקב"ה: "רב לך, אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה". למדו מכאן חז"ל, שאם היה מוסיף תפילה אחת, היה נענה.

הכיצד יובן הדבר?

אלא חייבים לומר, שכל תפילה פועלת, לכל תפילה יש משקל, עד שהאחרונה היתה מכרעת. כמו שאמרו חז"ל: "אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל". וכן מסורת בידינו, שבתענית גשמים יד רבי אליעזר לפני התיבה והתפלל ולא נענה, יד רבי עקיבא תלמידו, התפלל, וירדו גשמים. ולא משום שרבי עקיבא גדול מרבו, אלא תפילותיו של רבי אליעזר סללו את הדרך לתפילותיו של רבי עקיבא שנענו.

הוא הדין בענייננו. אמת, שאנו כגרגר חרדל לעומת אבותינו, שתפילותיהם היו בחפנים גדושות לרוב קדושתם וחסידותם. אך דוקא משום כך, משום שתפילות כל הדורות עלו לרצון; הצטרפו ונצברו, אין חסר עתה אלא קורטוב, דבר מועט, שאותו נשלים בתפילותינו ובבקשותינו עד להכרעת כף המאזנים לטובה ('המאיר אור').

בינתיים אבי המשפחה היה מהלך ברחוב, וכשעבר ליד דוכן מכירת כרטיסי ההגרלה ראה לשמחתו שמס' הכרטיס שלו זכה!

רץ לביתו כשהוא שמח וטוב לב, והנה כשאך פתח את דלת הבית ראה שכולם בוכים.

שאל את אשתו: "על מה ולמה הבכי הזה?"

סיפרה לו אשתו שהכרטיס נשרף. ואז התחיל גם הוא לבכות.

והנה למתבונן מהצד נראה שבכיים של כל בני הבית שוה. הרי כולם בוכים. אך האמת היא שכל אחד בוכה על משהו אחר לגמרי: הילדים הקטנים בוכים על משחק שנשרף, האשה בוכה בגלל שמעלה באמון בעלה, ורק הבעל יודע שישנה סיבה אמיתית לבכות - בגלל משחק טיפשי של ילדיו הקטנים, הפסידה המשפחה סכום כסף עצום שיכל להוציאם מאפילה לאורה ולשנות את כל צורת החיים שלהם.

כך הוא גם הבכי בט' באב. נכון, כולם בוכים, אך השאלה היא על מה הבכי?

ישנם הבוכים על צרותיהם הפרטיות - זה על שאין לו פרנסה, חבירו על חוסר הצלחתו בחיים, והשלישי על הרציחות וההרג שבזמן האחרון נעשו מנת חלקנו מידי יום רח"ל. כל אלו עדיין אינם בוכים על הדבר שבאמת צריכים לבכות עליו.

רק מי שבוכה על בית המקדש שנחרב בעוונותינו, ועל כך כל אבלותו בתשעה באב - הוא זה המתאבל על ירושלים אשר יזכה ויראה בשמחתה. עם כל הצום והאבל שבתשעה באב, עלינו לחיות בצפייה תמידית שהקב"ה יגאלנו ויבנה את בית מקדשנו, ואסור לאבד תקוה.

מסופר על מלך אחד שביקש מצייר לצייר לו את כל אומות העולם עפ"י תכונותיהם. התחיל הצייר בעבודתו, ואכן זיהה המלך את כל האומות. עד

אם נתבונן על כל אומה ולשון נראה, שדבר מקובל הוא אצלם לקבוע יום חג ביום שבו ניצחו במלחמה קשה או שזכו בו לעצמאות מדינית וכדומה. אך לא ראינו שנהגו לקבוע יום מיוחד לזכר תבוסה ומפלה, ובפרט אם הדבר התרחש לפני אלפי שנים. ואדרבה, מנסים לטשטש את הדברים ולשכוח מהם לגמרי.

שונה מהם העם היהודי, שחכמיו קבעו לו את יום ט' באב כיום צום ואבל, לזכר המפלה והתבוסה שנחל ממלכות בבל, ואשר הביאה לשריפת בית המקדש ביום זה, ולא עוד אלא שליום זיכרון זה קודמת הכנה של שלושה שבועות שגם בהם נוהגים דיני אבלות מסיימים.

מהו ההבדל בין האומה הישראלית לשאר אומות העולם?

ההבדל חד וברור: השקפתם של אומות העולם היא: "כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה", וממילא אם יקבעו יום זיכרון לזכר תבוסה שלהם, תהיה זו בעצם בושה וחרפה עבורם, שלא הצליחו במלחמתם. לעומת זאת כלל ישראל יודעים שהכל מאת ה', גם המפלות והתבוסות הבאות עלינו מחמת מעשינו, ואדרבה, יום כזה מסוגל הוא להתחזקות באמונה ובתיקון המעשים.

כלל ישראל יודעים לומר גם "זמן גלותנו" ולא רק "זמן שמחתנו"!

לדאבונו, ישנם אנשים שבוכים בתשעה באב ואינם יודעים בדיוק על מה הם בוכים.

משל למה הדבר דומה, לאדם שקנה כרטיס הגרלה, הגיע הביתה ואמר לאשתו: "ראי, הנה כרטיס ההגרלה, שמרי עליו היטב שלא יאבד, כי יתכן שבסופו של דבר ערכו יהיה גדול ועצום".

שמעה האשה בקול בעלה והניחה את הכרטיס בתוך הארון במטבח, והזהירה את הילדים שלא יגעו במה שיש בארון.

הילדים, כדרכם של ילדים, הנהנו בראשם לאות הסכמה, אבל מיד כשיצאה אמם מהמטבח נכנסו למטבח, טיפסו על כסא ונטלו את הכרטיס, כי חשבו שזהו משחק מעניין, התחילו לשחק בו, ותוך כדי משחק נפל הכרטיס לתוך הלהבה הבעורת בכיריים ונשרף כליל!

התחילו הילדים לבכות. נכנסה האם הביתה ושאלה את הילדים על מה הם בוכים. סיפרו לה הילדים שה'משחק' שלהם נשרף. בדקה האמא את הענין ולתדהמתה הגדולה גילתה שהיה זה כרטיס ההגרלה. התחילה גם היא לבכות.

הילולא דצדיקיא

לקראת יומא דהילולא של הצדיקים
לבית משפחת פינטו זי"ע א"ב"ק המלוב"ן
בנם של קדושים וטהורים מגזע אראלים ותרטישים

רבי משה אהרן פינטו זי"ע א"
ולמעלה בקודש ב"ק המלוב"ן הצדיק הקדוש
רבי חיים פינטו זי"ע א"

יערכו תפילות על הכלל ועל הפרט בציונים הקדושים
במעמד מו"ר הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א
ובהשתתפות מניין מתפללים שיערכו תפילות
עבור כלל עם ישראל, לישועה והצלחה,
לבריאות ופרנסה טובה לחיים טובים ולשלום.

בעקבות משבר הנייף תינתן אפשרות להזכרת שמות בהילולא.
המעוניין ישלח את השמות לברכה בדוא"ר: kolhaim@hpinto.org.il